

РОЛЬ DIGITAL-МЕТОДИК У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ ЗВО ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

THE IMPORTANCE OF DIGITAL METHODOLOGIES IN FOREIGN LANGUAGE STUDIES AT HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Стаття присвячена розробленню шляхів удосконалення digital-методик в процесі вивчення іноземних мов. Актуальність проведеного дослідження зумовлена тим, що сучасні методики на заняттях з іноземної мови сприяють покращенню якості навчання, забезпечують гармонійний розвиток особистості, залученої до інформаційно-комунікаційних можливостей сучасних технологій.

Мета статті – розробити напрями удосконалення digital-методик у навчальному процесі при вивченні іноземних мов в межах закладів вищої освіти України. Для досягнення поставленої мети було встановлено суть поняття «digital-методика». Після визначення основних методик, які використовуються при викладанні іноземних мов, та інтернет-технологій, що є їх обов'язковою складовою, сформульовано роль digital-методик. Розглянуто основні проблеми впровадження digital-методик та підвищення їх ролі у навчанні й розроблені шляхи їх вирішення.

Для проведення дослідження використані методи аналізу, синтезу, індукції та дедукції. В статті вперше показані практичні рішення, які сприятимуть вирішенню проблем впровадження digital-методик та підвищенню їх ролі в навчальному процесі під час викладання іноземних мов.

В ході проведення дослідження встановлено, що основними digital-методиками є m-learning, проєктна методика та digital storytelling. Завдяки застосуванню сучасних інтернет-технологій, вони здатні реалізувати низку завдань, передбачених навчальним планом, що підкреслює їх важливу роль у вивченні іноземних мов.

Після аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду визначено основні проблеми впровадження digital методик в навчальний процес: недостатня підготовка майбутніх викладачів іноземних мов; швидке старіння комп'ютерного обладнання; повільний процес цифровізації вищої освіти; недостатнє врахування зарубіжного досвіду; відсутність можливості у студентів попрактикуватися в реальних умовах. Основними шляхами їх вирішення є залучення фінансування зарубіжних партнерів та донорів на розвиток інтернет-технологій, врахування досвіду зарубіжних закладів вищої освіти, впровадження дуальної форми навчання.

Практичне значення дослідження полягає в можливості використовувати отримані результати освітніми закладами України.

Ключові слова: digital-методика, інтернет-технології, m-learning, digital storytelling, цифрова грамотність.

The article is devoted to developing ways of improving the digital-methods in the process of learning foreign languages. The topicality of the research is determined by the fact that modern methods in foreign language classes help to improve the quality of learning and provide harmonious development of personality, involved in the information and communication opportunities of modern technology.

The aim of the article - to develop directions of improvement of digital-methods in the educational process at the study of foreign languages in the institutions of higher education in Ukraine. To achieve the objectives, the essence of the concept of "digital-methodology" was established. After defining the basic techniques used in the teaching of foreign languages and Internet technology, their mandatory component, the role of digital-methods has been formulated. The main problems of implementing digital-methods and increasing their role in learning, developed ways to solve them.

For the study methods of analysis, synthesis, induction and deduction were used. The article shows for the first time the practical solutions that contribute to solving the problems of introducing digital-methods and enhancing their role in the learning process of teaching foreign languages.

In the course of the study it was found that the main digital-methods are m-learning, project methodology and digital storytelling. Thanks to the use of modern Internet technologies, they are able to implement a number of tasks provided by the curriculum, which emphasizes their important role in the learning of foreign languages.

After analyzing domestic and foreign experience, the main problems of implementing digital methods in the educational process are identified: the lack of training of future teachers of foreign languages, the rapid aging of computer equipment, the slow process of digitalization of higher education, lack of consideration of foreign experience, lack of opportunities for students to practice in real life. The main ways to solve them is to attract funding from foreign partners and donors for the development of Internet technologies, taking into account the experience of foreign institutions of higher education, the introduction of dual form of education.

Practical significance of the study lies in the possibility of using the results in educational institutions of Ukraine.

Key words: digital-methods, Internet technologies, m-learning, digital storytelling, digital literacy.

УДК 378.14:004.4:811.541
DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2022/48.1.20>

Курах Н.П.,

канд. філ. наук,
в. о. завідувачки кафедри
німецької філології
Державного вищого навчального
закладу «Ужгородський національний
університет»

Коваль Л.О.,

ст. викладач кафедри міжнародних
комунікацій
Державного вищого навчального
закладу «Ужгородський національний
університет»

Геворгян К.Л.,

докт. філософії з галузі
«Гуманітарні науки» Філологія,
доцент кафедри китайської філології
Київського національного лінгвістичного
університету

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Ще 20 років тому людству не були відомі технології опрацювання інформації – гаджети, електронні ресурси та пристрої, без яких нам вже складно обходитись в повсякденному житті. Штучний інтелект проник у всі галузі та сфери життя, включаючи освітній процес. Понад півстоліття тому

почалося використання комп'ютерних технологій у сфері навчання іноземних мов. Сьогодні їх вивчення неможливе без застосування новітніх технологій. Відповідно, відбувається оновлення методик викладання навчального матеріалу. Для того, щоб розуміти специфіку застосування тої чи іншої методики, викладачі освоюють нові техніки

та підходи. Для викладання іноземної мови обираються ті методики, які допомагають студентам максимально ефективно засвоїти знання. Вони повинні відповідати внутрішнім потребам, бажанням, темпераменту та інтелекту викладача. Але разом із цим звертається увага на індивідуальні особливості кожного студента, його здібності, інтереси та захоплення.

Завдяки розвитку науки та техніки при викладанні іноземної мови широкого застосування набули digital-методики. При взаємодії з традиційними методами навчання вони здатні повною мірою реалізувати передбачені навчальним планом завдання щодо вивчення іноземної мови. Це особливо актуально в умовах, коли освітній процес відбувається в дистанційному та змішаному режимі. Завдяки використанню digital-методик, викладач отримує різноманітні навчальні ресурси для викладення навчального матеріалу та зберігає їх на сучасних інструментах.

Безумовно, digital-методики мають важливе значення в сучасній освіті. Однак не до кінця визначена їх роль у підготовці студентів закладів вищої освіти при вивченні іноземних мов та шляхи її підвищення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Використання цифрових методик в навчанні розглядається багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими. Історія викладання іноземних мов з використанням цифрових технологій описується в роботі Воршера М. Популярні Digital-методики викладання, які застосовуються українськими та іноземними закладами вищої освіти, розглядаються в роботах Рогульської О. [4], Тарасова О. [4], Рябуха Т. [5], Юніної О. [6] та ін. Кожен з цих дослідників має свою точку зору з приводу цифрових методик, які потрібно застосовувати у викладанні іноземної мови.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значну кількість наукових робіт, присвячених цифровим методикам, які використовуються в освітньому процесі, на сьогоднішній день відсутні праці, в яких визначається їх роль у підготовці студентів закладів вищої освіти при вивченні іноземних мов. Враховуючи вищезазначене, **мета статті** полягає в розробленні напрямів удосконалення digital-методик у навчальному процесі при вивченні іноземних мов в межах закладів вищої освіти України.

Виклад основного матеріалу. Історія викладання іноземних мов з використанням цифрових технологій (digital technologies) бере початок із кінця 50-х років XX століття. В своїй статті «Computer Assisted Language Learning: an Introduction» Воршер М. виділяє 3 основні етапи [1]:

- I етап (1960-1970 р.). Цей період характеризується швидким розвитком засобів масових комунікацій (мобільні телефони, інтернет тощо).

Впродовж 20 років відбувалося масове впровадження засобів обчислювальної техніки та низки математичних методів у зазначену сферу. Цей період визначався створенням обчислювальних центрів у провідних університетах світу. У навчальному процесі використовувалися компіляційні програми та редактори текстів. Від студентів і викладачів вимагалось оволодіння відповідними мовами програмування. Це ускладнювало процес навчання.

- II етап (1980-1990 р.). В навчальному процесі почали використовуватися персональні комп'ютери, що стало основою широкої комп'ютеризації процесу навчання. Все це сприяло підвищенню його ефективності та доступності. Це відбувалося насамперед у розвинених країнах, що не дозволяє говорити про повну демократизацію зазначених процесів. Також використання персональних комп'ютерів удосконалило управління навчальним процесом та контроль знань.

- III етап (1990 і по сьогоднішній день). Сучасний етап (3 етап), який в даний час проходить свій шлях розвитку, характеризується появою нових інформаційних та телекомунікаційних технологій, мультимедіа, віртуальної реальності. Створені глобальні комп'ютерні мережі привели до можливості інтеграції даних на фізично віддалених один від одного комп'ютерах, і тим самим до глобалізації освітнього процесу [2].

Впровадження цифрових технологій призвело до появи нових методик викладання іноземної мови. Зокрема, широке застосування в зарубіжних та вітчизняних закладах вищої освіти (ЗВО) набули digital-методики. Digital-методика викладання – це набір цифрових методів, прийомів, технологій, інструментів та способів вивчення мови. Як правило, це чіткий алгоритм дій, який дозволяє вивчити іноземну мову з початкового до просунутого рівня [3].

При вивченні іноземних мов в закладах вищої освіти можуть впроваджуватися різні digital-методики. На думку таких науковців як Рогульська О. та Тарасова О., в процесі вивчення іноземної мови варто використовувати методики на основі інноваційної технології «m-learning». Завдяки цьому можна поєднати стаціонарне та дистанційне навчання, зробити його більш мобільним, пришвидшити обмін інформацією та оптимізувати обмін знаннями, які викладач передає студенту [4, с. 318-332]. Рябуха Т. вважає, для викладання іноземної мови необхідно застосовувати проєктну методику. Вона побудована на основі проєктних технологій. На її думку, основними перевагами такої методики є підвищення творчої самореалізації студентів, зростання їх інтелектуальних здібностей. Для кращої організації освітнього процесу та оптимізації навантаження навчального матеріалу на здобувачів вищої освіти проєктна методика

поєднується з іншими методиками навчання [5, с. 215-217]. Позиція Юніної О. дещо інша: вона вважає, що викладання іноземної мови студентам у закладах вищої освіти повинне бути побудоване на методиці «digital storytelling». На її думку, застосування цієї методики матиме позитивний вплив на формування іншомовної комунікативної компетентності. Методика «digital storytelling» поєднає традиційне навчання з навчанням у цифровому форматі. Завдяки цьому студенти краще розуміють матеріал, розвивають фонетичний слух, дослідницькі навички, соціокультурну, дискурсивну та медійну компетенції. Крім того, ця методика розвиває критичне мислення та підвищує цифрову грамотність [6, с. 17-22].

Виходячи з цього, можна зробити висновок, що вибір digital-методик для вивчення іноземних мов достатньо широкий. В поєднанні з традиційними методами навчання вони здатні реалізувати низку завдань навчального плану ЗВО [7, с. 3-7]. Для цього використовуються сучасні інтернет-технології, які є обов'язковою складовою digital-методик. Вони наведені в Таблиці 1.

Можна зробити висновок, що сучасні digital-методики передбачають застосування різноманітних інтернет-технологій, цифрових методів та прийомів, спрямованих на вивчення лексики та граматики, удосконалення навичок читання, аудіювання, письма та вимови. Це свідчить про значну роль таких методик у підготовці студентів ЗВО при вивченні іноземних мов. Її оцінила велика кількість іноземних та вітчизняних закладів вищої освіти. На сьогоднішній день ними розробляється та використовується на практиці значна кількість цифрових методик.

Digital-методика, в основі якої закладені важливі аспекти вивчення іноземної мови (говоріння, письмо, читання, слухання, граMATика тощо) активно використовується Техаським університетом в Остіні [9]. Викладачі Вашингтонського університету застосовують різні цифрові методики, враховуючи при цьому характер іноземної мови та свої уподобання. Методики викладання іноземної мови в цьому закладі вищої освіти побудовані на принципах чіткого планування, позитивного освітнього середовища та рівноваги між моделюванням, поясненням та практикою [10]. В Бостонському університеті іноземна мова викладається відповідно до digital-методик, спрямованих на покращення та полегшення навчального процесу [11]. Необхідно зазначити, що всі цифрові методики, які використовуються зарубіжними ЗВО, передбачають активне використання інтернет-технологій.

В зв'язку з тим, що останні роки в Україні навчання в закладах вищої освіти відбувається переважно в дистанційному форматі, застосування цифрових методик є дуже актуальним та

відіграє важливу роль у підготовці студентів при вивченні іноземних мов. Згідно з даними Рейтингу університетів «ТОП-200» 2021 року, найвищий рівень впровадження цифрових технологій продемонстрували такі ЗВО: Київський національний університет ім. Шевченка, Національний технічний університет України Київський політехнічний інститут та Харківський національний університет ім. Каразіна. Крім рівня впровадження цифрових технологій та практичного володіння ними, при оцінюванні ЗВО бралися до уваги такі показники, як рівень підготовки студентів та затребуваність випускників на ринку праці [12]. При застосуванні цифрових методик викладачі іноземних мов цих використовують сучасні інтернет-технології. Серед онлайн-платформ, які найчастіше застосовуються при викладанні іноземних мов в українських ЗВО, необхідно відмітити Zoom. Найчастіше викладачі використовують наступні функції цієї програми: спілкування в чаті, онлайн-дошку, демонстрацію екрана, сесійні зали. В режимі змішаного та дистанційного навчання, яке переважає в останні роки, застосовуються такі digital інструменти, як Skype і Viber. Свою ефективність при застосуванні цифрових методик у вивченні іноземних мов продемонструвала онлайн-платформа Google-classroom. З її допомогою викладачі можуть формувати завдання студентам та оцінювати їх виконання у формі тестів чи підсумкових (контрольних, семестрових, модульних робіт). Варто зазначити, що низка цифрових методик для викладання іноземних мов передбачають використання спеціально розроблених онлайн-платформ для вивчення однієї іноземної мови. Наприклад, для вивчення англійської мови викладачами використовуються Duolingo, Easy Ten, FluentU, BBC Learning English, Simpler, LinguaLeo, Memrise та інші додатки і онлайн-платформи. Digital-методики викладання німецької мови передбачають застосування таких інтернет-ресурсів як Goethe-Institut, Deutsche Welle, Rosetta Stone, Easy Online German, Audio Lingua, TestDaF тощо.

Проаналізувавши зарубіжний та вітчизняний досвід, можна зробити висновок, що сучасні цифрові методики активно застосовуються у підготовці студентів українських ЗВО при вивченні іноземних мов. Завдяки цьому удосконалюється викладання дисциплін, підвищується ефективність та мобільність навчання, покращується інформаційна грамотність студентів. Натомість є низка проблем, які заважають процесу впровадження digital-методик та підвищенню їх ролі в навчанні. Проблеми та шляхи їх вирішення наведені в Табл. 2.

Вирішення цих проблем значно підвищить роль використання сучасних цифрових методик навчання та дозволить викладачам просунутися далеко вперед у викладанні іноземних мов, що значно збільшить якість знань студентів у сучасному

Інтернет-технології, які використовуються при вивченні іноземних мов в закладах вищої освіти [8]

Інтернет-технології	Практичне використання
Блог	Блог – це веб-сайт, основним змістом якого є регулярно додані записи, зображення або мультимедіа. Блог в освітній сфері може бути використаний як засіб спілкування викладачів, студентів, їх батьків. Він дає можливість публікувати роботи студентів та миттєво їх оцінювати за допомогою коментування. Читання блогів позитивно впливає на розвиток вміння читати, наприклад шляхом виділення необхідних фактів і оцінювання важливості інформації. Також ведення блогу студентом, який вивчає іноземну мову, сприяє формуванню умінь писемного мовлення
Веб-квести	Веб-квест – це особливий прийом створення навчальних Інтернет-матеріалів. Використання цього ресурсу в навчанні має на увазі пошук, відбір, класифікацію інформації та сприяє формуванню вміння читання. Веб-квести спрямовані на організацію творчої діяльності студентів
Відеоконференція	Відеоконференція є інформаційною технологією, яка забезпечує одночасно двосторонню передачу, обробку, перетворення та подання інтерактивної інформації на відстані в режимі реального часу між двома та більше користувачами за допомогою апаратно-програмних засобів обчислювальної техніки. Для вивчення іноземної мови можливості дистанційного проведення уроків чи дискусій, можливості взаємодії викладачів з багатьма студентами, рівна участь всіх користувачів, зростання мотивації за рахунок незвичайного середовища, формування умінь аудіювання та говоріння, формування навичок комунікації та проведення презентацій має велике значення
Вікіпедія	Вікіпедія є багатомовною енциклопедією, орієнтованою на створення статей про будь-яке поняття, які може написати будь-який користувач. У навчанні даний сервіс, перш за все, відіграє роль джерела інформації, а підбір потрібної інформації сприяє розвитку видів читання: переглядового, вивчаючого та пошукового. Також на основі розміщених статей можна організувати групову чи індивідуальну роботу над текстом, його читання та обговорення. Написання та редагування статей сприяє формуванню умінь писемного мовлення
Корпус текстів	Корпус текстів являє собою підбрану та оброблену за певними правилами сукупність текстів, що використовуються як база для вивчення іноземної мови. Наприклад, відомими корпусами англійської є такі: Британський національний корпус (BNC), Bank of English, the International Corpus of English, Brown. Головною перевагою роботи з корпусами є організація творчої роботи студентів (як самостійної, так і під керівництвом викладача), формування навичок роботи з інформаційними ресурсами та навичок дослідницької роботи. Робота з корпусом текстів сприяє формуванню лексико-граматичних навичок
Онлайн-словники	Онлайн-словники – електронні словники, розміщені в Інтернеті. Використання онлайн-словників не тільки спрощує пошук необхідних лексичних одиниць, але й сприяє розширенню знань з іноземної мови та дає можливість зробити заняття різноманітним. Одним із найбільш популярних є словник ABBYY LINGVO, в якому пропонується не тільки докладне тлумачення слова, але й наводиться ряд різноманітних прикладів їх вживання у мові
Освітні сайти та платформи	Освітні сайти та платформи – це технічні навчальні засоби, що містять інформацію з якогось освітнього предмета та спрямовані на допомогу у вивченні цього предмету. В основному вони використовуються як додатковий засіб вивчення предмета. Часто інформація поділена на тематичні блоки, після вивчення кожного з яких студент може зробити самоконтроль, виконавши тестові завдання та вправи з пройденого матеріалу. Використання цього ресурсу сприяє розвитку самостійної роботи з навчальним матеріалом. Найвідомішою платформою для вивчення та практики іноземної мови є LinguaLeo. Підкастинг є видом соціального сервісу, що дозволяє створювати та розповсюджувати в Інтернеті аудіо- та відеопередачі. Контент підкастів завжди актуальний завдяки своєчасним оновленням. Підкасти використовуються у розвиток умінь аудіювання, лексичних навичок. Запис власних підкастів сприяє формуванню мовлення
YouTube	YouTube – це сервіс, що надає послуги хостингу (розміщення) різних відеоматеріалів. Розміщення матеріалу на найрізноманітнішу тематику забезпечує легкий та швидкий підбір необхідної навчальної інформації. Канали YouTube, спрямовані на різні цілі та різну аудиторію (наприклад, розважальні, пізнавальні, новинні, навчальні канали) створюють умови для автономної роботи учнів та їх самоосвіти. Перегляд відеоматеріалів, розміщених носіями іноземної мови, сприяє формуванню фонетичного слуху, а також соціокультурних знань про людей, які говорять на ній. Використання контенту YouTube на заняттях може сприяти формуванню вміння письмового, усного мовлення, аудіювання, читання, а також формуванню лексичних та граматичних навичок
Англомовні фільми	На сьогодні цифрові технології дозволяють знаходити не тільки фільми мовою оригіналу, однак і отримувати субтитри до них. Таким чином, студенти отримують можливість вивчати розмовну мову, і відтворювати діалогічне мовлення за різними темами, з використанням різних інтонацій та життєвих ситуацій, що відображаються у фільмах

Примітка: систематизовано авторами

Проблеми впровадження digital-методик в процесі вивчення іноземних мов та шляхи їх вирішення [13, 14]

Проблеми	Практичні рішення
Недостатня підготовка майбутніх викладачів іноземних мов до використання цифрових технологій	Необхідно переглянути Державний стандарт та виділити достатню кількість годин на підготовку фахівців – майбутніх викладачів іноземних мов щодо використання цифрових технологій. Крім того, необхідно збільшити кількість дисциплін інформаційного циклу, які він повинен освоїти.
Швидке старіння комп'ютерного обладнання внаслідок розвитку ІТ-технологій, його невідповідність сучасному стану розвитку освіти	Комп'ютерне обладнання потребує постійного оновлення, однак заклади вищої освіти не завжди мають кошти на його закупівлю. Для того щоб вирішити цю проблему МОН намагається заручитися підтримкою зарубіжних партнерів та донорів. Так, завдяки сприянню ЮНЕСКО в 2022 році українські заклади освіти отримують додаткове фінансування, яке буде спрямоване на оновлення комп'ютерного обладнання та забезпечення вступної кампанії у ЗВО.
Повільний процес цифровізації вищої освіти	Для його прискорення необхідно забезпечити ЗВО не тільки комп'ютерним обладнанням, а й широкосмуговим доступом до інтернету та STEM-лабораторіями. Також необхідна діджиталізація та автоматизація управлінської діяльності в сфері освіти і науки, розвиток і підтримка освітніх онлайн-платформ і сервісів, запровадження комплексних інструментів для оцінки ЗВО рівня та стану цифрового розвитку, модернізація існуючих потужностей українських е-інфраструктур.
Недостатнє врахування світового досвіду в запровадженні цифрових методик навчання у підготовку студентів при вивченні іноземних мов	Використання різноманітних цифрових методик зарубіжними закладами вищої освіти дало можливість вивести викладання іноземних мов на новий рівень. Враховуючи це, є сенс застосовувати ці методики вітчизняними ЗВО.
Відсутність можливості попрактикуватися студентам, які вивчають іноземні мови, в реальних умовах з використанням цифрових технологій	Вирішення цієї проблеми можливе шляхом впровадження в закладах вищої освіти України дуальної форми навчання. Вона передбачає використання цифрових методик, завдяки яким студент може суміщати навчання та роботу, відпрацьовуючи свої навички за допомогою інтернету.

Примітка: систематизовано авторами

суспільстві, дасть можливість брати участь у міжкультурній комунікації без жодних мовних бар'єрів.

Висновки. Digital-методики, які застосовуються на заняттях з іноземної мови, сприяють покращенню якості навчання, забезпечують гармонійний розвиток особистості, залученої до інформаційно-комунікаційних можливостей сучасних технологій. В поєднанні з традиційними методиками навчання та завдяки використанню сучасних інтернет-технологій, вони здатні реалізувати цілі, поставлені навчальним планом закладів вищої освіти.

На основі аналізу наукової літератури під час проведення дослідження визначено, що digital-методика викладання – це набір цифрових методів, прийомів, технологій, інструментів та способів вивчення мови. На сьогоднішній день в зарубіжних та вітчизняних закладах вищої освіти при викладанні іноземних мов застосовуються такі методики як m-learning, проєктна методика та digital storytelling. Кожна з них передбачає використання сучасних інтернет-технологій: блогів, веб-квестів, відеоконференцій, Вікіпедії, корпусу текстів, онлайн-словників, освітніх сайтів та платформ, YouTube, англомовних фільмів. Їх застосування для вивчення лексики та граматики, удосконалення навичок читання, аудіювання, письма та вимови свідчить про значну роль цифрових методик у підготовці здобувачів вищої освіти при вивченні іноземних мов.

За результатами аналізу досвіду зарубіжних та вітчизняних закладів вищої освіти визначені проблеми впровадження digital-методик та підвищення їх ролі в навчанні: недостатня підготовка майбутніх викладачів іноземних мов, швидке старіння комп'ютерного обладнання, повільний процес цифровізації вищої освіти, недостатнє врахування зарубіжного досвіду в запровадженні цифрових методик навчання у підготовку студентів при вивченні іноземних мов, відсутність можливості у студентів попрактикуватися в реальних умовах з використанням цифрових технологій. Для їх подолання запропоновано залучати фінансування зарубіжних партнерів та донорів, спрямовувати його на розвиток інтернет-технологій, враховувати досвід зарубіжних закладів вищої освіти, які розробляють та застосовують цифрові методики навчання, впроваджувати дуальну форму навчання.

Практичне значення дослідження полягає у можливості імплементації запропонованих напрямів застосування цифрових технологій при вивченні іноземних мов закладами вищої освіти.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Warschauer M., Healey D. Computers and language learning: an overview. *Language Teaching*. 1998.
2. Джонассен Девид Х. Компьютеры как инструменты познания: изучение с помощью техно-

логии, а не из технологии. *Информатика и образование*. 2004. № 4.

3. Методика преподавания английского языка. *tefl-tesol-certificate.com*, 2020. URL: <https://tefl-tesol-certificate.com/blog/metodika-prepodavaniya-anglijskogo-yazyka>

4. Рогульська О. О., Тарасова О. В., 2016. M-learning як інноваційна технологія навчання іноземної мови. Сучас. інформ. технології та інновац. методики навчання у підгот. фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. *Збірник наукових праць*. 2016. № 45, С. 318-32.

5. Рябуха Т. В. Вплив сучасних технологій на навчання іноземних мов у вищій школі. Світ дидактики: дидактика в сучасному світі. *Збірник матеріалів Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф.* Київ: «Видавництво Людмила», 2021. С. 215-217.

6. Yunina O. Digital tools in foreign language teaching. *Education. Innovation. Practice*. 2019. № 1 (5). С.17-22.

7. Заблоцький Ю. Використання інтернет-інструментів в умовах дистанційного навчання для вивчення іноземної мови. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. 2021. № 11 (79). С. 3-7.

8. Електронні словники й програми-перекладачі. Інтерактивні та мультимедійні курси іноземних мов. *miyklas.com.ua*, 2018. URL: <https://miyklas.com>.

[ua/p/informatica/10-klas/informatciini-tekhnologiyi-v-suspilstvi-322205/informatciini-sistemi-v-suchasnomu-suspilstvi-318282/re-e4e7acf9-2ef4-4473-8c7a-fd57e500c38c](https://miyklas.com.ua/p/informatica/10-klas/informatciini-tekhnologiyi-v-suspilstvi-322205/informatciini-sistemi-v-suchasnomu-suspilstvi-318282/re-e4e7acf9-2ef4-4473-8c7a-fd57e500c38c)

9. The University of Texas at Austin. Foreign Language Teaching Methods. *coerll.utexas.edu*, 2022. URL: <https://www.coerll.utexas.edu/methods>

10. University of Washington. Teaching foreign languages. *teaching.washington.edu*, 2022. URL: <https://teaching.washington.edu/topics/just-for-tas/teaching-foreign-languages>

11. Boston University. Digital Strategy for Teaching and Learning Languages at Boston. *bu.edu*, 2022. URL: <https://www.bu.edu/geddes/about/digital-strategy-for-teaching-and-learning-languages/>

12. Оприлюднений рейтинг вишів «ТОП-200 Україна 2021». *osvita.ua*, 2021. URL: <https://osvita.ua/vnz/rating/82821/>

13. Колеснікова І. Цифрові технології в освітній діяльності закладу післядипломної педагогічної освіти: перспективи та виклики. *Нові технології навчання*. 2021. № 95.

14. Цифрова трансформація освіти і науки. Про команду, виклики та здобутки. *prostir.ua*, 2021. URL: <https://www.prostir.ua/?library=tsyfrova-transformatsiya-osvity-i-nauky-pro-komandu-vykyky-ta-zdobutky>